

Arrêt de la Cour
Sag C-224/02

Heikki Antero Pusa

mod

Osuuspankkien Keskinäinen Vakuutusyhtiö

(anmodning om præjudiciel afgørelse indgivet af Korkein oikeus)

»Unionsborgerskab – artikel 18 EF – ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område – udlæg i indtægter – betingelser«

Sammendrag af dom

Unionsborgerskab – ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område – national lovgivning, hvorefter den andel af en pension, hvori der kan foretages udlæg, beregnes ved, at pensionen fratrækkes den nationale skat heraf, der bliver indeholdt som kildeskat – manglende hensyntagen til den skat, der skal betales af pensionen i den medlemsstat, hvor modtageren er bosiddende – ulovlig – national lovgivning, hvorefter en sådan hensyntagen er betinget af, at debitor dokumenterer sin faktiske skattebyrde i den anden medlemsstat – lovlig – betingelser

(Art. 18 EF)

Fællesskabsretten er principielt til hinder for en lovgivning i en medlemsstat, hvorefter den andel af en pension – der i denne medlemsstat regelmæssigt udbetales til en debitor – hvori der kan foretages udlæg, beregnes ved, at den indkomstskat, der bliver indeholdt som kildeskat i denne stat, fratrækkes pensionen, mens der ved beregningen af den andel af pensionen, hvori der kan gøres udlæg, overhovedet ikke tages hensyn til den skat, som modtageren af en sådan pension efterfølgende skal betale af pensionen i den medlemsstat, hvor han bor.

Derimod er fællesskabsretten ikke til hinder for en sådan national lovgivning, hvis den foreskriver, at der tages et sådant hensyn, men stiller som betingelse herfor, at debitor dokumenterer, at han faktisk har betalt eller inden for en fastsat frist skal betale et bestemt beløb i indkomstskat i den medlemsstat, hvor han bor. Dette gælder imidlertid kun for så vidt som, for det første, den berørte debitors ret til at opnå, at der tages et sådant hensyn, fremgår tydeligt af den nævnte lovgivning, og, for det andet, betingelserne for, at der tages et sådant hensyn, sikrer den pågældende ret til på årsbasis at opnå en justering af den andel af hans pension, hvori der kan gøres udlæg, i samme omfang, som hvis skatten var blevet indeholdt som kildeskat i den medlemsstat, der har udstedt lovgivningen, og, for det tredje, de nævnte betingelser ikke bevirker, at udøvelsen af denne ret bliver umulig eller uforholdsmæssigt vanskelig.

(jf. præmis 35 og 48 samt domskonkl. 1 og 2)

»Unionsborgerskab – artikel 18 EF – ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område – udlæg i indtægter – betingelser«

I sag C-224/02,

angående en anmodning, som Korkein oikeus (Finland) i medfør af artikel 234 EF har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag,

Heikki Antero Pusa

mod

Osuuspankkien Keskinäinen Vakuutusyhtiö,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af artikel 18 EF, har

DOMSTOLEN (Femte Afdeling),,

sammensat af dommerne P. Jann, som fungerende formand for Femte Afdeling, C.W.A.

Timmermans, A. Rosas, A. La Pergola (refererende dommer) og S. von Bahr,

generaladvokat: F.G. Jacobs

justitssekretær: assisterende justitssekretær H. von Holstein,

efter at der er indgivet skriftlige indlæg af:

– den finske regering ved E. Bygglin, som befuldmægtiget

– den italienske regering ved I. Braguglia, som befuldmægtiget, bistået af avvocato dello Stato A. Cingolo

– Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved C. O'Reilly og P. Aalto, som befuldmægtigede,

efter at der i retsmødet den 25. september 2003 er afgivet mundtlige indlæg af den finske regering ved T. Pynnä, som befuldmægtiget, og af Kommissionen ved C. O'Reilly og P. Aalto,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 20. november 2003,

afsagt følgende

Dom

1 Ved kendelse af 14. juni 2002, indgået til Domstolen den 17. juni 2002, har Korkein oikeus i medfør af artikel 234 EF forelagt et præjudicielt spørgsmål vedrørende fortolkningen af artikel 18 EF.

2 Spørgsmålet er blevet rejst under en sag, der føres mellem Heikki Antero Pusa og Osuuspankkien Keskinäinen Vakuutusyhtiö (de kooperative bankers gensidige forsikringselskab) om, i hvor stor en andel af den pension, som Heikki Antero Pusa modtager i Finland, der kan gøres udlæg til fordel for forsikringselskabet.

Relevante retsfor skrifter

De fællesskabsretlige bestemmelser

3 Artikel 18, stk. 1, EF bestemmer følgende:

»Enhver unionsborger har ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område med de begrænsninger og på de betingelser, der er fastsat i denne traktat og i gennemførelsesbestemmelserne hertil.«

4 Artikel 12, stk. 1, EF bestemmer følgende:

»Inden for denne traktats anvendelsesområde og med forbehold af dennes særlige bestemmelser er al forskelsbehandling, der udøves på grundlag af nationalitet, forbudt.«

De nationale bestemmelser

5 I henhold til Ulosottolaki (den finske lov om tvangsfuldbyrdelse, herefter »loven om tvangsfuldbyrdelse«) kan der til opfyldelse af debtors forpligtelser gøres udlæg i dennes ejendom, herunder i regelmæssige løn- eller pensionsindtægter.

6 I henhold til loven om tvangsfuldbyrdelse er en andel af indtægterne dog undtaget fra udlæg. Eftersom denne andel beregnes på grundlag af bl.a. den pågældendes samlede indkomst, varierer størrelsen af den andel, som er undtaget fra udlæg.

7 § 6, stk. 3, i fjerde kapitel i loven om tvangsfuldbyrdelse bestemmer følgende:

»Når der gøres udlæg i løn, som udbetales med bestemte mellemrum, skal der dog altid undtages så meget fra udlæg, som debitor, i overensstemmelse med hvad der fastsættes ved bekendtgørelse, frem til næste lønudbetalingsdag anses for at have behov for til underhold af sig selv og sin ægtefælle samt egne og ægtefællens børn og adoptivbørn, såfremt disse forsørges af ham [herefter »den beskyttede del«].«

8 Ifølge § 6b, stk. 2, i samme kapitel bliver den andel af lønnen, som skal undtages fra udlæg, »beregnet på grundlag af det beløb, som er tilbage, når den lovfæstede indeholdelse for forskudsopkrævning af skat er blevet gennemført«.

9 § 6 a, stk. 1, i samme kapitel bestemmer følgende:

»Når debtors betalingsevne som følge af sygdom, arbejdsløshed eller anden særlig grund er væsentlig nedsat, kan den andel af lønnen, som skal undtages fra udlæg, indtil videre eller vedrørende lønbeløb i en vis periode, fastsættes til et større beløb, end hvad der i henhold til bestemmelserne i § 6 skal undtages fra udlæg. Grundene til en sådan afgørelse skal tilføres udlægsprotokollen eller den protokol, som udfærdiges i forbindelse med en særskilt forretning til gennemførelse af en sådan afgørelse. [...]«

10 I henhold til § 7 i kapitel 4 i loven om tvangsfuldbyrdelse finder bestemmelserne om løn også anvendelse på pensioner.

11 Endvidere har Kongeriget Spanien og Republikken Finland den 15. november 1967 indgået en overenskomst med henblik på undgåelse af dobbeltbeskatning for så vidt angår indkomst og formueskatter (herefter »dobbeltbeskatningsoverenskomsten«). Artikel 18 heri bestemmer følgende:

»[...] pensioner og andre lignende vederlag, der udbetales for tidligere tjenesteydelser til en person, der er hjemmehørende i en af de kontraherende stater, [kan] kun beskattes i denne stat«.

Tvisten i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

12 Heikki Antero Pusa er finsk statsborger. Da han blev pensionist, forlod han sit oprindelsesland for at slå sig ned i Spanien. I Finland oppebærer han en invalidepension, der bliver indbetalt på en bankkonto, som han har oprettet i denne medlemsstat.

13 Den embedsmand, der varetager udlægsforretninger ved Riihimäen kihlakunnanoikeus (retten i første instans i Riihimäki) (Finland), traf den 27. oktober 2000 afgørelse om, at der kunne gøres udlæg i Heikki Antero Pusas pension med henblik på inddrivelse af en gæld, som han havde pådraget sig over for Osuuspankkien Keskinäinen Vakuutusyhtiö.

14 Eftersom Heikki Antero Pusa i overensstemmelse med bestemmelserne i dobbeltbeskatningsoverenskomsten er indkomstskattepligtig i Spanien, og der dermed ikke indeholdes kildeskat for hans vedkommende i Finland, blev den andel af hans pension, hvori der kunne gøres udlæg, beregnet ud fra bruttopensionen. I medfør af bestemmelserne i loven om tvangsfuldbyrdelse skulle den pensionsudbetalende institution således med henblik på fyldestgørelse af Heikki Antero Pusas kreditor indeholde et beløb svarende til en tredjedel af nettobeløbet af Heikki Antero Pusas pension, eller, hvis nettobeløbet højst

udgjorde 5 238 FIM månedligt, tre fjerdedele af forskellen mellem nettobeløbet og den beskyttede del af pensionen på 97 FIM pr. dag.

15 Heikki Antero Pusa har appelleret denne afgørelse. Korkein oikeus har fastslået, at hvis der ikke bliver taget hensyn til den skat på 19%, som Heikki Antero Pusa skal betale efterfølgende i Spanien, ved beregningen af den andel af hans pension, hvori der kan foretages udlæg, har han hver måned kun et beløb til rådighed, der er mindre end det beløb, som han ville have modtaget, hvis han var blevet boende i Finland. Korkein oikeus finder det tvivlsomt, om en sådan situation er forenelig med den ret til frit at færdes og opholde sig på medlemsstaternes område, som unionsborgerne er sikret i medfør af EF-traktaten, og har derfor besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Er artikel 18 EF eller nogen anden fællesskabsretlig forskrift til hinder for nationale retsfor skrifter, hvorefter den del af den til debitor regelmæssigt udbetalte pension, hvori der kan foretages udlæg – i forbindelse med et udlæg, der foretages til fuldbyrdelse af en dom om en pengeskyld – bestemmes på en sådan måde, at den forudbetaling af indkomstskat, som skal erlægges i den pågældende medlemsstat, fradrages pensionen, mens den indkomstskat, som den i en anden medlemsstat bosiddende debitor skal betale i bopælsstaten, ikke tages i betragtning med henblik på et sådant fradrag, således at den del, hvori der kan gøres udlæg, i sidstnævnte tilfælde er højere, da den beregnes på grundlag af bruttopensionen og ikke på grundlag af nettopensionen?«

Det præjudicielle spørgsmål

16 Som det fremgår af Domstolens praksis, er formålet med unionsborgerskabet at skabe den grundlæggende status for medlemsstaternes statsborgere, idet det gør det muligt for de af medlemsstaternes statsborgere, som befinder sig i samme situation, inden for traktatens materielle anvendelsesområde at blive undergivet samme retlige behandling uanset deres nationalitet og med forbehold af udtrykkeligt fastsatte undtagelser i denne henseende (jf. bl.a. dom af 20.9.2001, sag C-184/99, Grzelzyk, Sml. I, s. 6193, præmis 31, af 11.7.2002, sag C-224/98, D’Hoop, Sml. I, s. 6191, præmis 28, og af 2.10.2003, sag C-148/02, Garcia Avello, endnu ikke trykt i Samling af Afgørelser, præmis 22 og 23).

17 De situationer, der hører under fællesskabsrettens anvendelsesområde, omfatter bl.a. dem, der er knyttet til udøvelsen af de ved traktaten sikrede grundlæggende friheder, herunder dem, der er knyttet til retten til at færdes og opholde sig på medlemsstaternes område i henhold til traktatens artikel 18 EF (jf. bl.a. Grzelzyk-dommen, præmis 33, D’Hoop-dommen, præmis 29, og Garcia Avello-dommen, præmis 24).

18 Da en unionsborger i alle medlemsstaterne skal undergives samme retlige behandling som den, der tilkommer statsborgere fra disse medlemsstater, der befinder sig i samme situation, ville det være uforeneligt med retten til fri bevægelighed, hvis den pågældende i den medlemsstat, hvori han er statsborger, får en behandling, der er mindre gunstig end den, han ville få, hvis han ikke havde gjort brug af sine beføjelser efter traktaten for så vidt angår borgernes bevægelighed (D’Hoop-dommen, præmis 30).

19 Disse beføjelser ville nemlig ikke få fuld gennemslagskraft, såfremt en statsborger i en medlemsstat kunne blive foranlediget til at opgive at benytte sig af dem som følge af hindringer for hans ophold i en værtsmedlemsstat på grund af en lovgivning i hans oprindelsesstat, der straffer det forhold, at han har udnyttet disse beføjelser (jf. analogt D’Hoop-dommen, præmis 31).

20 Nationale bestemmelser, der er til skade for visse af landets egne statsborgere, alene fordi de har udnyttet deres ret til frit at færdes og opholde sig i en anden medlemsstat, udgør således en ulige behandling, der er i strid med de principper, der ligger til grund for unionsborgerskabet, nemlig princippet om, at unionsborgerne skal tilsikres den samme retlige behandling under udøvelsen af deres ret til fri bevægelighed (D’Hoop-dommen, præmis 34 og 35). Sådanne nationale bestemmelser vil kun kunne være begrundede, såfremt de støttes på objektive hensyn, som er uafhængige af de berørte personers nationalitet og står i rimeligt forhold til det formål, der lovligt tilstræbes med den nationale

lovgivning (D'Hoop-dommen, præmis 36).

21 Det skal herefter afgøres, om der med loven om tvangsfuldbyrdelse under omstændigheder som dem, der foreligger i hovedsagen, indføres en forskellig behandling af finske statsborgere, der bliver boende i Finland, og finske statsborgere, der er flyttet til Spanien, som er ufordelagtig for de sidstnævnte alene af den grund, at de har gjort brug af retten til fri bevægelighed, og, hvis dette er tilfældet, om en sådan forskellig behandling i givet fald kan begrundes ud fra de kriterier, der er angivet i præmis 20 i denne dom.

22 Med henblik på at besvare dette spørgsmål skal det indledningsvis fastslås, at selv om udlæg med henblik på inddrivelse af gæld, som anført af den finske regering, i almindelighed henhører under medlemsstaternes kompetence, skal medlemsstaterne ikke desto mindre udøve denne kompetence under overholdelse af fællesskabsretten, herunder specielt traktatens bestemmelser om retten til i henhold til artikel 18 EF frit at færdes og opholde sig på medlemsstaternes område (jf. analogt dom af 23.11.2000, sag C-135/99, Elsen, Sml. I, s. 10409, præmis 33, og Garcia Avello-dommen, præmis 25).

23 Som den forelæggende ret har fremhævet, står det i denne sag fast, at loven om tvangsfuldbyrdelse udtrykkeligt foreskriver, at indkomstskat, der bliver indeholdt som kildeskat i Finland, skal fradrages ved beregningen af den andel af en i Finland regelmæssigt udbetalt pension, hvori der kan foretages udlæg, mens dette ikke gælder for skat, som modtageren af en sådan pension efterfølgende skal svare af pensionen i den medlemsstat, hvor han er bosiddende.

24 I denne henseende skal det for det første bemærkes, at den omstændighed, at loven om tvangsfuldbyrdelse ikke foreskriver, at skat af en regelmæssigt udbetalt pension, der opkræves efterfølgende, skal fratrækkes pensionen ved beregningen af den andel, hvori der kan foretages udlæg, ikke i sig selv indebærer en forskellig behandling, der er i strid med fællesskabsretten.

25 Som det fremgår af forelæggelseskendelsen og af den finske regerings skriftlige indlæg for Domstolen, har loven om tvangsfuldbyrdelse og lovens bestemmelser om, at der kan foretages udlæg i regelmæssigt udbetalte pensioner, men kun op til en vis andel, nemlig til formål på samme tid at gøre det muligt for kreditorer at udøve retten til at inddrive udestående gæld, og at sikre, at udlægget ikke fratager debitor en minimumsindkomst og i givet fald det eksistensminimum, som den beskyttede del anses for at udgøre.

26 Sådanne formål, hvorved det tilsigtes, at debitor kan undtage en begrænset del af sin månedlige indkomst fra kreditorforfølgning i et omfang, der sikrer ham en minimumsindkomst, forekommer som anført af den finske regering at kunne begrunde, at den andel af en pension, hvori der kan foretages udlæg, beregnes udelukkende på grundlag af det beløb, som faktisk udbetales til den pågældende, når der ses bort fra udlægget, dvs. navnlig efter fradrag af indeholdt kildeskat fra beløbet.

27 Af samme grund kan den finske lovgiver principielt ikke kritiseres for, at det ikke i loven om tvangsfuldbyrdelse er foreskrevet, at der forlods skal tages hensyn til et skattetilsvær, som endnu ikke er forfaldent og dermed ikke udgør en aktuel hindring for, at der tilfalder vedkommende debitor den minimumsindkomst, som loven om tvangsfuldbyrdelse tilsigter at sikre ham.

28 Hvis dette ikke var tilfældet, ville det, som den finske regering med rette har gjort gældende, indebære et uberettiget indgreb i kreditorernes rettigheder, som loven om tvangsfuldbyrdelse, som et legitimt hensyn, også har til formål at beskytte.

29 Derimod må det for det andet antages, at loven om tvangsfuldbyrdelse ikke uden at tilsidesætte fællesskabsretten fuldstændigt kan udelukke, at der tages hensyn til skat, der skal betales i bopælsmedlemsstaten, når en sådan skat faktisk er forfalden til betaling og derfor har en tilsvarende indvirkning på det faktiske niveau af de midler, som debitor råder over, og navnlig hans muligheder for at få dækket sine grundlæggende behov.

30 Det skal således fremhæves, som fastslået af den forelæggende ret, at Heikki Antero Pusa, der bor i Spanien og i Spanien betaler skat af sin pension i medfør af dobbeltbeskatningsoverenskomsten, når der ikke tages hensyn til denne beskatning, har et beløb til rådighed i det pågældende indkomstår, efter at der er gjort udlæg i og trukket skat

af hans pension, der er mindre end det beløb, han ville have haft til rådighed, hvis han var blevet boende i Finland.

31 Det følger af denne omstændighed, at såfremt loven om tvangsfuldbyrdelse skal fortolkes således, at den overhovedet ikke giver mulighed for at tage hensyn til den skat, der betales af Heikki Antero Pusa i Spanien, er det en sikker og uundgåelig konsekvens af den forskellige behandling, der dermed udøves, at Heikki Antero Pusa stilles ringere på grund af, at han har gjort brug af retten i henhold til artikel 18 EF til frit at færdes og opholde sig i medlemsstaterne.

32 Ved at flytte til Spanien mister den pågældende nemlig – i medfør af selve tvangsfuldbyrdesloven, som han fortsat er undergivet, når der foretages udlæg i hans pension i Finland, og under hensyn til dobbeltbeskatningsoverenskomsten – automatisk den fordel, at der ved beregningen af den andel heraf, hvori der kan foretages udlæg, tages hensyn til den skat, som han betaler af pensionen, og dette sker på grund af, at det kriterium, som loven opstiller for, at der kan tages et sådant hensyn, er, at der er tale om indeholdelse af kildeskat, hvilket for den pågældendes vedkommende netop indebærer et krav om, at han ikke flytter til Spanien (jf. analogt Elsen-dommen, præmis 34).

33 Endvidere kan den forskellige behandling, der følger af en sådan udelukkelse, ikke anses for at være begrundet.

34 En fuldstændig udelukkelse af at tage hensyn til skat, som skal betales i bopælsmedlemsstaten, når denne er forfalden til betaling og har en tilsvarende indvirkning på det faktiske niveau af de midler, som debitor råder over, og navnlig hans muligheder for at få dækket sine grundlæggende behov, kan ikke begrundes med de legitime formål, som forfølges med loven om tvangsfuldbyrdelse, således som de er angivet i præmis 25 i denne dom, idet en sådan udelukkelse endog er i modstrid med formålet om at sikre debitor en minimumsindkomst, eller blot det eksistensminimum, som udgøres af den beskyttede del.

35 Af det anførte følger, at fællesskabsretten principielt er til hinder for en lovgivning i en medlemsstat, hvorefter den andel af en pension – der i denne medlemsstat regelmæssigt udbetales til en debitor – hvori der kan foretages udlæg, beregnes ved, at den indkomstskat, der bliver indeholdt som kildeskat i denne stat, fratrækkes pensionen, mens der ved beregningen af den andel af pensionen, hvori der kan gøres udlæg, overhovedet ikke tages hensyn til den skat, som modtageren af en sådan pension efterfølgende skal betale af pensionen i den medlemsstat, hvor han bor, idet konsekvensen af en sådan forskellig behandling er, at den årsindkomst, som debitor efter beskatning af pensionen faktisk bevarer fri rådighed over, er lavere i det sidstnævnte tilfælde.

36 For det tredje skal det dog bemærkes, at den finske regering i sit indlæg for Domstolen har gjort gældende, at tvangsfuldbyrdesloven, og navnlig lovens § 6a, stk. 1, i fjerde kapitel, i praksis bliver fortolket således, at det er muligt inden for rammerne af den bedømmelse af debtors betalingsevne, der foretages fra sag til sag, at tage hensyn til skat, der skal betales i en anden medlemsstat, såfremt debitor fremlægger en erklæring vedlagt dokumentation for den faktiske størrelse af den omhandlede skat samt de øvrige forhold, der har indflydelse på hans betalingsevne. Ifølge den finske regering giver loven endog mulighed for, at en sådan debitor efter et år får ret til, at udlægget i perioder suspenderes helt eller delvis for at tage hensyn til den skat, som faktisk er blevet betalt i en anden medlemsstat. Heikki Antero Pusa har imidlertid ikke gjort brug af de muligheder, som loven om tvangsfuldbyrdelse giver.

37 Det bemærkes i den forbindelse, at det ikke tilkommer Domstolen at udtale sig om fortolkningen af nationale bestemmelser, og at den i henhold til kompetencefordelingen mellem Fællesskabets retsinstanser og de nationale retter principielt skal tage hensyn til de faktiske omstændigheder og de retsregler, som ifølge forelæggelseskendelsen er baggrunden for det præjudicielle spørgsmål (dom af 25.10.2001, sag C-475/99, Ambulanz Glöckner, Sml. I, s. 8089, præmis 10).

38 Heraf følger, at det alene tilkommer den nationale ret at efterprøve, hvorvidt den fortolkning af tvangsfuldbyrdesloven, som den finske regering har gjort gældende for Domstolen, er korrekt.

39 Eftersom der i den foreliggende sag i selve forelæggelseskendelsen henvises til loven om tvangsfuldbyrdelse og særligt til lovens § 6a, stk. 1, i fjerde kapitel, og der ikke er oplysninger i kendelsen, der modsiger den finske regerings fortolkning, skal Domstolen imidlertid undersøge, om artikel 18 EF er til hinder for en national lovgivning, der fortolkes på denne måde.

40 I denne henseende skal det for det første bemærkes, at de legitime formål, som forfølges med loven om tvangsfuldbyrdelse, som det fremgår af præmis 24-28 i denne dom, kan begrunde, at loven foreskriver, at der ved beregningen af den andel af en pension, hvori der kan gøres udlæg, kun tages hensyn til den skat, der skal betales af pensionen i den medlemsstat, hvor debitor bor, hvis det nøjagtige beløb, som denne skat udgør, er kendt, og hvis det er dokumenteret, at dette beløb faktisk er betalt eller skal betales inden for en fastsat frist.

41 Når disse betingelser er opfyldt, kræves det i henhold til fællesskabsretten imidlertid, som anført af generaladvokaten i punkt 30 i forslaget til afgørelse, at betingelserne i den nationale lovgivning for at tage hensyn til den nævnte skat gør det muligt for en debitor, der er bosiddende i Spanien, på årsbasis at opnå en justering af den andel af hans pension, hvori der kan gøres udlæg, i samme omfang, som hvis skatten var blevet indeholdt som kildeskat i Finland.

42 Det skal endvidere tages i betragtning, at en betingelse om, at debitor skal dokumentere, at han har betalt eller inden for en fastsat frist skal betale et bestemt beløb i skat af pensionen i den stat, hvor han er bosiddende, ikke forekommer at være et uforholdsmæssigt krav i forhold til det legitime formål om at sikre, at der ved beregningen af, om der helt eller delvis kan foretages udlæg i pensionen, kun bliver taget hensyn til skatten, når den faktisk forfalder til betaling eller er betalt.

43 Det må således fastslås, som den finske regering med rette har gjort gældende, og som generaladvokaten har anført i punkt 30 og 31 i forslaget til afgørelse, at det er debitor, der principielt er i den bedste position med henblik på at fremskaffe en sådan dokumentation såvel hurtigt som pålideligt.

44 Det skal dog præciseres, at dette kun er tilfældet, i det omfang de nationale sagsbehandlingsregler vedrørende denne dokumentation ikke i praksis gør det umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt at udøve retten til at opnå, at der bliver taget behørigt hensyn til den omhandlede skat (jf. analogt dom af 10.4.2003, sag C-276/01, Steffensen, Sml. I, s. 3735, præmis 80).

45 Det skal endelig tilføjes, at for så vidt som loven om tvangsfuldbyrdelse udtrykkeligt foreskriver, at den andel af pensionen, hvori der kan gøres udlæg, beregnes på grundlag af nettopensionen, dvs. efter indeholdelse af den kildeskat, som pensionsmodtageren skal betale i Finland, må debtors mulighed for at opnå, at der i form af en justering af den andel af pensionen, hvori der kan foretages udlæg, tages hensyn til den skat, han skal betale i Spanien – som Kommissionen med rette har anført – ikke bero på en skønsmæssig bedømmelse, der overlades til den myndighed, der har kompetencen til at træffe afgørelse om foretagelse af udlæg. Som anført af generaladvokaten i punkt 32 i forslaget til afgørelse, skal denne ret tværtimod fremgå tydeligt af den pågældende nationale lovgivning.

46 I denne henseende kan det nævnes, at den finske regering under retsmødet har præciseret, at loven om tvangsfuldbyrdelse er under revision, og at den reviderede affattelse af loven netop vil indeholde en udtrykkelig bestemmelse om, at der skal tages hensyn til skat, der betales af en skyldner, efter at der er gjort udlæg i en del af dennes indtægter.

47 Det tilkommer den nationale ret at efterprøve, om loven om tvangsfuldbyrdelse indeholder bestemmelser, der opfylder de betingelser, som er anført i præmis 40-45 i denne dom.

48 På baggrund af det anførte skal det præjudicielle spørgsmål besvares således:

–Fællesskabsretten er principielt til hinder for en lovgivning i en medlemsstat, hvorefter den andel af en pension – der i denne medlemsstat regelmæssigt udbetales til en debitor – hvori der kan foretages udlæg, beregnes ved, at den indkomstskat, der bliver indeholdt

som kildeskat i denne stat, fratrækkes pensionen, mens der ved beregningen af den andel af pensionen, hvori der kan gøres udlæg, overhovedet ikke tages hensyn til den skat, som modtageren af en sådan pension efterfølgende skal betale af pensionen i den medlemsstat, hvor han bor.

–Derimod er fællesskabsretten ikke til hinder for en sådan national lovgivning, hvis den foreskriver, at der tages et sådant hensyn, men stiller som betingelse herfor, at debitor dokumenterer, at han faktisk har betalt eller inden for en fastsat frist skal betale et bestemt beløb i indkomstskat i den medlemsstat, hvor han bor. Dette gælder imidlertid kun for så vidt som, for det første, den berørte debtors ret til at opnå, at der tages et sådant hensyn, fremgår tydeligt af den nævnte lovgivning, og, for det andet, betingelserne for, at der tages et sådant hensyn, sikrer den pågældende ret til på årsbasis at opnå en justering af den andel af hans pension, hvori der kan gøres udlæg, i samme omfang, som hvis skatten var blevet indeholdt som kildeskat i den medlemsstat, der har udstedt lovgivningen, og, for det tredje, de nævnte betingelser ikke bevirker, at udøvelsen af denne ret bliver umulig eller uforholdsmæssigt vanskelig.

Sagens omkostninger

49 De udgifter, der er afholdt af den finske og den italienske regering samt af Kommissionen, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. På grundlag af disse præmisser

DOMSTOLEN (Femte Afdeling)

vedrørende det spørgsmål, der er forelagt af Korkein oikeus ved kendelse af 14. juni 2002, for ret:

1)Fællesskabsretten er principielt til hinder for en lovgivning i en medlemsstat, hvorefter den andel af en pension – der i denne medlemsstat regelmæssigt udbetales til en debitor – hvori der kan foretages udlæg, beregnes ved, at den indkomstskat, der bliver indeholdt som kildeskat i denne stat, fratrækkes pensionen, mens der ved beregningen af den andel af pensionen, hvori der kan gøres udlæg, overhovedet ikke tages hensyn til den skat, som modtageren af en sådan pension efterfølgende skal betale af pensionen i den medlemsstat, hvor han bor.

2)Derimod er fællesskabsretten ikke til hinder for en sådan national lovgivning, hvis den foreskriver, at der tages et sådant hensyn, men stiller som betingelse herfor, at debitor dokumenterer, at han faktisk har betalt eller inden for en fastsat frist skal betale et bestemt beløb i indkomstskat i den medlemsstat, hvor han bor. Dette gælder imidlertid kun for så vidt som, for det første, den berørte debtors ret til at opnå, at der tages et sådant hensyn, fremgår tydeligt af den nævnte lovgivning, og, for det andet, betingelserne for, at der tages et sådant hensyn, sikrer den pågældende ret til på årsbasis at opnå en justering af den andel af hans pension, hvori der kan gøres udlæg, i samme omfang, som hvis skatten var blevet indeholdt som kildeskat i den medlemsstat, der har udstedt lovgivningen, og, for det tredje, de nævnte betingelser ikke bevirker, at udøvelsen af denne ret bliver umulig eller uforholdsmæssigt vanskelig.

Jann

Timmermans

Rosas

La Pergola

von Bahr

**Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 29. april 2004.
R. Grass**

V. Skouris

Justitssekretær

Præsident

1 – Processprog: finsk.